

SAK NR: **26/2023**
SAKSBEHANDLER: **Anne Frugård**
Arkivnr. feste 766

MØTEDATO: **30.10.2023**
MØTESTED: **Tingvang**

SIGN: _____

Utskrift til:
Statskog SF
Bjørg Kristin Skogen Opheim
One Enerud Granli
Stig Hermundstad
Gullik Skattebo, v/ Sigrid Skattebo
Øystre Slidre kommune

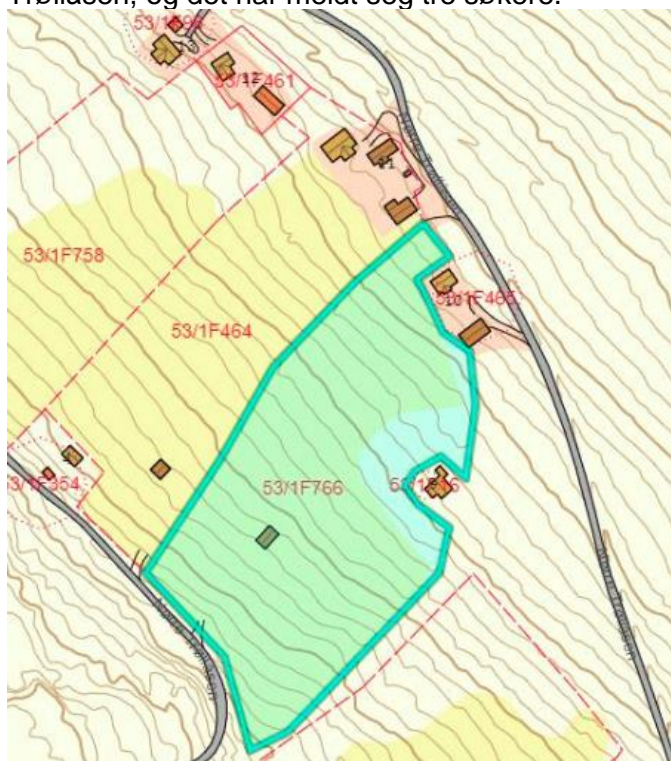
Overføring av ledig tilleggsjord feste 766 på Nørre Trøllåsen

Saksdokumenter

- Fjellstyresak 9/2023
- Utlysingsdokument
- Søknad av 14.9.2023 fra Bjørg Kristin Skogen Opheim
- Søknad av 15.9.2023 fra One Enerud Granli
- Søknad av 13.9.2023 fra Stig Hermundstad
- Brev av 21.09.2023 fra fjellstyret til Øystre Slidre kommune og Statskog
- Uttale av 6.10.2023 fra Statskog
- Uttale av 13.10.2023 fra kommunen

Saksopplysninger

Fjellstyret la 22.6.2023 tilleggsjordet i det fri i sak 9/2023, og det ble det bestemt at arealet skulle lyses ledig for andre med beiterett i statsallmenningen. Det aktuelle tilleggsjordet ligger på Nørre Trøllåsen, og det har meldt seg tre søkere.

Her er tall fra kommunens jordbruksregister, samt utdrag fra søknaden:

Bjørg Kristin Skogen Opheim, eigar av Skatrud gnr 37/5

- Jordbruksareal på garden: 258 da fulldyrka, 32 da innmarksbeite
- Støl på Nørre Trøllåsen i statsallmenningen med 16,1 daa fulldyrka jord fordelt på to
- areal (stølsjorde og tilleggsjorde ved sida av).
- Bjørg Kristin S. Opheim har 14 mjølkekyr og 21 andre storfe.

Visar til at dei ynskjer å bruke arealet til beite/nattbeite. Jordet er i tett nærleik til stølen deira og fjøset. Dei er på stølen 10 veker i året med alle dyr, og har behov for beite.

One Enerud Granli, eigar av Rud gnr 42/18

- Jordbruksareal på garden: 7 daa fulldyrka, 1,7 daa beite
- Har ikkje støl eller jord i fjellet.
- One E. Granli har 5 sau av typen gamalnorsk spelsau og 2 Nordlandshest/Lyngshest.

Visar til at dei ynskjer å bruke arealet til beite og slåttemark til bevaring av husdyr. Dei brukar dyra sine i avlsarbeid for bevaring av rasane.

Stig Hermundstad, eigar av Sørre Rolandsgarden gnr 40/1

- Jordbruksareal på garden: 217 daa fulldyrka, 13 daa beite
- Har støl med jord på Synhaugen.
- Stig Hermundstad har ei besetning på 15 mjølkekyr og 10 andre storfe

Visar til at han har leigd jorda heime og på stølen frå Gullik Skattebu i over 10 år, og at dette tilleggsarealet vil passe godt til drifta, med gåavstand for å fløte dyra.

Søknadene er oversendt 21/9-2023 til Statskog og Øystre Slidre kommune for uttale.

Øystre Slidre kommune

«Øystre Slidre kommune v/landbruksavdelinga gjennomgår søkjarens arealressursar som er vist ovanfor. Under vurderinga leggjast det vekt på å styrke landbruket i kommunen ved å legge til rette for bruksrasjonalisering, bl. a. for å redusere bruken av leigejord.

I forhold til driftsomfang og leiejordutfordringar konkluderer vi med at Skogen Opheim har størst behov for jorda. Dette grunnast med at bruksrett til arealet vil gi bruket ei meir forutsigbar framtid med omsyn til tilgang på beite, samt at dei har disponert dette arealet i lang tid allereie, og av den grunn lagt mykje kostnader i vedlikehald av det. Kommunen gav anbefaling om at Skogen Opheim burde få feste 53/1/460. Slik sett bør Hermundstad få fortrinnsrett på dette arealet (53/1/766).»

Statskog

«Vi viser til fjellstyrets oversendelse av søknad den 21.09.2023, på ledig tilleggsjord på Nørre Trøllåsen i Øystre Slidre statsallmenning.

Det er kommet tre søkander på parsellen som i sak 9/2023 ble vedtatt lagt i det fri.

- 1. Bjørg Kristin Skogen Opheim og Odd Ivar Opheim, eiere av Skatrud 37/5. Opheim driver med mjølk- og kjøttproduksjon. Planlagt bruk av parsellen er beite/nattbeite.*
- 2. One Granli Enerud, eier av Rud 42/18 sammen med Tore Granli. Enerud driver med spælsau, nordlands-/lyngshest og grønnsaker. Planlagt bruk av parsellen er beite og slåttemark.*
- 3. Stig Hermundstad, eier av Sørre Rolandsgarden 40/1. Hermundstad driver med mjølkeproduksjon i privat sameie. Brukt/disponert aktuell parsell siden 2009. Planlagt bruk av parsellen er beite.*

Statskog har fått saken til uttale i henhold til seterforskriften § 20. Dette er en parsell som ikke har vært i bruk i fem sammenhengende år av den som har hatt parsellen utvist. Vi mener det er planlagt bruk av parsellen som bør avgjøre om den skal utvises i henhold til seterforskriften § 20, dyrking/kulturbeteite eller i henhold til seterforskriften § 5, beite.

Det ligger til fjellstyrets myndighet og skjønn å utvise tilleggsjord/beite til den eiendommen med driftsform som har mest behov. Denne parsellen var en gammel støl som ble vedtatt lagt i det fri i fjellstyresak 38/2005. Bebyggelsen på stølen fikk erklæring om rett til å ha husene stående, og jorda ble lagt ut som tilleggsjord. Tilleggsjordet ble, etter avgjørelse av Statens landbruksforvaltning bestemt opprettet i 2007, med nytt matrikelnr 53/1/766. Løa på parsellen eies av tidligere rettighetshaver på parsellen, Gullik Skattebo.

Forholdet angående overtagelse av gjerde og løe blir en privatrettslig avtale mellom tidligere og ny rettighetshaver. Dersom det ikke blir enighet, må tidligere rettighetshaver fjerne både gjerde og løe.

Gitt at fjellstyret utviser tilleggsjorden på nytt, gir Statskog grunneiers tillatelse til at inngjerdingen rundt parsellen, 53/1/766, kan stå eller at det settes opp nytt under forutsetning av at det skal holdes vedlike og ikke være til skade for vilt og beitedyr. Grunder og lee skal stå åpne i vinterhalvåret. Ansvar for gjerde ligger til den som til enhver tid har fått utvist parsellen.»

Lovgrunnlag

§ 19 i fjellogen: Jordbrukarar med beiterett i statsallmenning kan – anten åleine eller saman med andre beiterettshavarar – få utvist grunn som er skikka til dyrking eller til kulturbeite som tilleggsjord. Er det utviste ikkje teke i bruk innan 5 år, fell utvisinga bort.

Fjellogen § 19 omhandler utvising av tilleggsjord, mens § 20, 2. ledd omhandler overføring av tilleggsjord. Ved forskriftsending i 2009 (stølsforskriften), ble ansvaret for saksbehandlingen vedrørende utvising av tilleggsjord overført til fjellstyret. Formelt sett ligger derfor ansvaret for saksbehandlingen hos Statskog. Det er imidlertid enighet om at fjellstyret gjennomfører behandlingen av denne saken. Statskog overlater i sin uttale til fjellstyret å gjøre vedtak om hvem som skal få overført arealet.

Etter fjellogen § 20, 2. ledd kan utvist tilleggsjord, med samtykke fra departementet (delegert til Statskog SF), overføres til bruk for annen eiendom med beiterett i statsallmenningen. Fjellstyret skal behandle saken. Det er en forutsetning at retten til utvist tilleggsjord ikke har opphørt gjennom manglende bruk. Dersom retten til utvist tilleggsjord har opphørt skal saken behandles som en ny utvisning.

Vurdering

Det er tre kvalifiserte søkere til dette arealet som mener at de har behov for jordet. De driver gårdsdrift i forskjellig omfang og gardsbruka har forskjellig driftsgrunnlag. Det er ikke vesentlig forskjell i avstand fra driftsenheten i bygda til jordet i Nørre Trøllåsen.

Dagens driftsomfang på de tre gardsbruka, i forhold til tilgjengelig jordbruksarealer, bør legges til grunn når fjellstyret skal avgjøre hvem som bør få utvist arealet. I denne sammenheng skiller Skogen Opheim seg ut som den som har størst behov for mer jord, de har også den stølen som ligger nærmest tilleggsjorde. Men i og med at kommunen anbefaler at Skogen Opheim skal få tildelt tilleggsjord med festnr 460 er jeg derfor enig i den konklusjonen landbruksavdelinga i kommunen har kommet fram til, dvs. at Stig Hermundstad bør få utvist dette arealet.

Forslag til vedtak

Fjellstyret overfører tilleggsjorde gnr 53/1 fnr. 766 på Nørre Trøllåsen til Sørre Rolandsgarden 40/1 eid av Stig Hermundstad. Avgrensing av arealet avgjør fjellstyret i samråd med Statskog. Vedtaket er gjort med hjemmel i § 19 i fjellogen og forutsetter at Statskog ikke har innvendinger.

Løa bør av hensyn til kulturmiljøet stå der den står i dag på vilkår av at ny bruker kommer til enighet med tidligere stølsbruker om overtagelse. Dette er et privatrettslig forhold mellom disse. Dersom det ikke blir enighet om overtagelse må tidligere stølsbruker fjerne løa innen en frist fjellstyret setter.

Gjerde eies av tidligere stølsbruker, og en overtagelse av gjerde er et privatrettslig forhold mellom tidligere stølsbruker og ny bruker. Dersom det ikke blir enighet om overtagelse innen rimelig tid må tidligere stølsbruker fjerne gjerdet innen en frist fjellstyret setter. Inngjerding av beitearealet skal skje i samsvar Statskogs krav om at gjerdemateriale være flettverksgjerde, lee og grunder skal stå oppe i vinterhalvåret.

Arealet kan ikke tas i bruk før ny bruker har undertegnet et utvisningsdokument som lages av fjellstyret.

Vedtak

Fjellstyret overfører tilleggsjorde gnr 53/1 fnr. 766 på Nørre Trøllåsen til Sørre Rolandsgarden 40/1 eid av Stig Hermundstad. Avgrensing av arealet avgjør fjellstyret i samråd med Statskog. Vedtaket er gjort med hjemmel i § 19 i fjelloven og forutsetter at Statskog ikke har innvendinger.

Løa bør av hensyn til kulturmiljøet stå der den står i dag på vilkår av at ny bruker kommer til enighet med tidligere stølsbruker om overtagelse. Dette er et privatrettslig forhold mellom disse. Dersom det ikke blir enighet om overtagelse må tidligere stølsbruker fjerne løa innen en frist fjellstyret setter.

Gjerde eies av tidligere stølsbruker, og en overtagelse av gjerde er et privatrettslig forhold mellom tidligere stølsbruker og ny bruker. Dersom det ikke blir enighet om overtagelse innen rimelig tid må tidligere stølsbruker fjerne gjerdet innen en frist fjellstyret setter. Inngjerding av beitearealet skal skje i samsvar Statskogs krav om at gjerdemateriale være flettverksgjerde, lee og grunder skal stå oppe i vinterhalvåret.

Arealet kan ikke tas i bruk før ny bruker har undertegnet et utvisningsdokument som lages av fjellstyret.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.